

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

Den, kdy začala čínská kulturní revoluce (16. květen)

AKTIVITA: GV, OV

ANOTACE:

Aktivita se na základě informací o čínské kulturní revoluci soustředí jednak na politické zneužívání dětí a mládeže v totalitních režimech, jednak na fenomén tzv. obrazoborectví, tj. odstraňování symbolů ideologicky konkurenčních systémů. Žáci interpretují dobové plakáty a na příkladech obrazoborectví si uvědomí komplikovanost motivací při odstraňování symbolů. Aktivita jako motivaci využívá audionahrávky hororové povídky, vzpomínky jedné z obětí čínské kulturní revoluce pomohou vidět události prostřednictvím konkrétní osobní zkušenosti.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

GV, OV: dějepis, ZSV, resp. občanská výchova, český jazyk a literatura

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

GV, OV: osobnostní a sociální výchova, mediální výchova,

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

k učení, komunikativní, občanské

CÍLE:

Žáci:

- jsou schopni popsat podstatu čínské kulturní revoluce,
- dokáží vysvětlit, proč se jejími vykonavateli stali především mladí lidé a děti,
- chápou termín „obrazoborectví“ a motivaci pro odstraňování symbolů, dokážou rozlišit smysluplnou a destruktivní snahu o odstranění symbolů,
- dokáží vyhledávat informace a krátce a srozumitelně je interpretovat,
- dokáží efektivně pracovat ve skupině.

DÉLKA:

45 minut + domácí příprava a následná domácí práce

POMŮCKY:

- pracovní listy 1 a 2
- přístup k internetu (PC, tablety, „chytré telefony“)

POSTUP:

- 1) Učitel v předcházející hodině žákům zadá četbu nebo poslech proslulé hororové povídky Williama F. Nolana „Malý svět Lewise Stillmana“ (antologie *Lupiči mrtvol*. 1. vyd. P., Orbis 1970 nebo <https://uloz.to/!ytY4FooKp/31-jan-zabrana-maly-svet-lewise-stillmana-mp3-mp3>)

- 2) Následující hodinu začneme diskuzí nad otázkou, zda je pointa povídky, totiž fakt, že obávanými predátory jsou malé děti, překvapila. Připomeneme termín socializace, diskutujeme o tom, co všechno se během postupné socializace učíme, kdo a co nás ovlivňuje (rodiče, škola, vrstevnická skupina, média) a co může děti negativně ovlivnit (dysfunkční rodina, ideologicky manipulativní škola, nevhodná vrstevnická skupina, manipulativní a lživá média), a v důsledku pokřivit jejich hodnotový systém.
- 3) Pustíme žákům video o čínské kulturní revoluci, požádáme je, aby se soustředili na to, kdo byl jejím vykonavatelem a na co či koho se pronásledování vztahovalo.
(<https://www.stream.cz/slavedny/10002277-den-kdy-zacala-cinska-kulturni-revoluce-16-kveten>)
- 4) V řízené diskuzi probereme zadané otázky a **rozdáme pracovní list č. 1** s dobovými propagandistickými plakáty, na nichž jsou zobrazeni Stalin, Hitler, Ho Či Min a Mao Ce Tung obklopení dětmi. Žáci ve dvojicích a za pomoci internetu odpovídají na následující otázky (na zodpovězení jim dáme maximálně 10 minut):
 - a) *Prohlédněte si všechny čtyři obrázky – jaký motiv je spojuje? O čem se snaží přesvědčit?*
 - b) *Vyhledejte informace o diktátorech z obrázků.*
- 5) V krátké řízené diskuzi shrneme odpovědi, soustředíme se na manipulaci státu s dětmi prostřednictvím škol a médií.
- 6) Rozdáme nebo promítneme žákům krátký text definující obrazoborectví (ikonoklasmus) a požádáme je, aby si vzpomněli na příklady, kdy byly ničeny symboly nepřátelských režimů nebo ideologií. Na rozmyšlenou jim dáme maximálně pět minut, pak o příkladech diskutujeme a zároveň příklady zapisujeme na tabuli.

„Obrazoborectví (ikonoklasmus): „Termín obrazoborectví se ve svém původním významu užíval v souvislosti s různými náboženskými hnutími, jež bojovala za odstranění obrazových zpodobnění odporujících jejich přesvědčení. Obecně se jím označuje jakékoliv organizované, ideově zdůvodněné ničení a odstraňování obrazů či všeobecně symbolů. Jde o geograficky i časově široce rozšířenou praxi. Doložena je již ve starém Egyptě a v různých podobách se s ní setkáme u většiny lidských kultur až do současnosti. V jisté míře je obrazoborectví přítomno v každém procesu společenské transformace. Zpětně nám proto dovoluje transformační procesy analyzovat v jejich vztahu k symbolům minulosti.“

- 7) **Rozdáme do skupin pracovní list č. 2** s příklady ničení symbolů minulosti a úkoly: (max. 10 minut):
 - a) *Vyhledejte základní informace o následujících událostech.*
 - b) *Připadá vám zničení některého ze symbolů na obrázcích správné? Svůj názor vysvětlíte.*
- 8) Jednotlivé skupiny prostřednictvím svých mluvčích navzájem konfrontují své názory. Je pravděpodobné, že nejkomplikovanější budou názory na svržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí a také sochy Saddáma Hussaina v Bagdádu. Zpřesňujeme jen

historické souvislosti, do hodnocení, chceme-li, se případně přidáme až na konci. Při nedostatku času je možné prezentaci skupin přesunout na další hodinu.

- 9) Domácí práce (protože jde o práci skupinovou, je vhodné dát žákům na zpracování alespoň týden času, aby měli opravdu reálnou šanci se ve skupině domluvit a připravit.)

Skupinám (ideální pěti) zadáme stručné zpracování části příběhu svědka čínské kulturní revoluce Yukui Liua - **Děsivá zima roku 1968: Vzpomínky na čínskou kulturní revoluci**. Skupiny zkrátí patřičnou pasáž do krátké základní informace, následující hodinu postupně každá skupina představí svou část, ve výsledku je s příběhem v zjednodušené verzi seznámena celá třída.

(<http://www.epochtimes.cz/2010120515530/Desiva-zima-roku-1968-Vzpominky-na-cinskou-kulturni-revoluci-cast-I.html>)

Reflexe:

Probíhá v bodě 9.

Zpracovala Monika Stehlíková: